

Notat om medlemskab (Pixi)

Indledning:

Medlemsforholdet har en central placering særligt i relation til indsamlingsloven og ligningslovens § 8A.

Det formelle grundlag - Vedtægten

Ved stiftelse af en forening, skal der foreligge en vedtægt, eller hvad der kan sidestilles hermed. Vedtægten er det grundlag, hvorpå medlemsforholdet etableres, og dette sker også efter aftalerettens principper.

Medlemmerne

Et karakteristika ved en forening er, at den kan have en skiftende medlemskreds, uden at det har nogen betydning for foreningen. Medlemmerne skal foretage en egentlig indmeldelse. Kontingentets størrelse har betydning for godkendelse i henhold til ligningslovens § 8 A, hvor det skal dække de normalt forekommende administrationsudgifter.

Medlemmernes pligter

Medlemskabet etableres når medlemmet melder sig ind og betaler kontingent. Medlemmet skal betale det kontingent, der er fastsat enten direkte i vedtægten, eller i medfør af denne, som betingelse for etableringen af medlemskabet. Der kan være forskelle på størrelsen af medlemskontingentet, idet det kan være tilpasset forskellige situationer, alt efter om der er tale om f.eks. studerende, passive medlemmer, medlemmer der ikke længere er erhvervsaktive etc. Hvis der fastlægges et medlemskontingent, der fører til at foreningen får dækket betydeligt mere end administrationsudgifterne, er der således ikke noget til hinder herfor, hvorimod et medlemskontingent, der ikke dækker administrationsudgifterne, kan føre til, at foreningen ikke kan godkendes efter Ligningslovens § 8A.

Medlemmernes rettigheder

Et medlemskab indebærer først og fremmest en ret til at øve indflydelse på foreningens ledelse. Vedtægten vil fastlægge hvordan og ad hvilken vej denne indflydelse udøves. Her er bl.a. tale om tale- og stemmeret på generalforsamlingen og retten til at blive valgt til foreningens kompetente organer. Et medlem har krav på at modtage information om foreningens forhold, der er af relevans for, at medlemmet kan varetage sine interesser som medlem, herunder tage stilling til de spørgsmål, der forelægges generalforsamlingen til behandling. De almene retshensyn spiller også en rolle i denne sammenhæng, eksempelvis derved at de sikrer, at medlemmerne har krav på at blive behandlet lige, eller, hvor der finder forskelsbehandling sted, at der er en klar, saglig grund herfor.

Særlige medlemsformer

Fonde har ikke medlemmer. De kan derimod etablere en støtteforening, der udelukkende har til formål at støtte fondens arbejde. Medlemskab af støtteforeningen skal opfylde ovennævnte betingelser. Termen "støttemedlem" dækker over forskellige definitioner, og kan altså ikke entydigt sidestilles med et medlem i en støtteforening til en fond.

De religiøse samfund m.v.

Efter Ligningslovens § 8A, kan der også opnås fradragsret for gaver givet til religiøse samfund, trossamfund, en sammenslutning af trossamfund eller en organisation, som er oprettet af et eller flere trossamfund eller en kreds af trossamfundsmedlemmer, når det i Bekendtgørelse nr. 282 af 26. marts 2014, § 6, stk. 2, nævnte krav til gudsdyrkelse er opfyldt. Det fremgår af stk. 2, at også menigheder kan godkendes. For en menighed gælder, at antallet af myndige medlemmer mindst skal udgøre 50, og for trossamfund mindst 150. Bekender man sig til denne lære, kan man opnå medlemskab, og blive regnet som medlem. Det er i denne relation bekendelsen, og ikke betalingen, der er afgørende.

Undtagelsesvist er det formentlig muligt at benytte gaveelementet til at opføre medlemstallet for nogle af de religiøse samfund. Bemærk at der i de religiøse samfund ikke er samme krav til demokratisk indflydelse som for de traditionelle, medlemsbårne foreninger, og valget af ledelse kan således ske uden hensyntagen til medlemmerne, så længe valget er i overensstemmelse med vedtægterne.

Særlige forhold ved godkendelse efter Ligningslovens § 8A

Efter Ligningsloven sondres der mellem gavegivere og kontingentbetalende medlemmer. Forskellen er, at der er skattemæssig fradragsret for gaver, mens der ikke kan gives fradrag for kontingent. Forholdet har også betydning i relation til Indsamlingslovens bestemmelser, idet medlemshvervning er tilladt ved personlig og telefonisk henvendelse. Hvis en forening indrømmer skattemæssig fradragsret for en betaling, kan denne betaling ikke henføres som medlemskontingent, eftersom det skattemæssige fradrag kun gives for gaver. Der er en modydelse forbundet med kontingentet, hvorfor der aldrig kan gives fradrag herfor.

En forening, der opfylder alle betingelser for godkendelse efter Ligningslovens § 8A, og som dermed har 300 eller flere kontingentbetalende medlemmer, vil formentlig ikke få problemer med selve godkendelsen, hvis de forsøger at tilbyde alle medlemmer, udover de 300 første, at medlemskabet er gratis, hvis kontingentbetalingen fra de 300 dækker administrationsudgifterne for samtlige medlemmer.

Hvis vedtægterne indeholder en bestemmelse om, at gavegivere, der giver en gave over et vist beløb, bliver anset som medlemmer, og opnår rettigheder som medlemmer, det vil sige stemmeret m.v., vil gaven være forbundet med en modydelse, og der vil derfor ikke længere være tale om en fradragsberettiget gave. De pågældende medlemmer vil aldrig kunne anses som kontingentbetalende medlemmer, og kan derfor ikke indgå i den gruppe af medlemmer, der skal være, for at en godkendelse efter Ligningslovens § 8A kan opnås. Det vil heller ikke være muligt at benytte face to face og telemarketing, da det udelukkende kan benyttes til hvervning af kontingentbetalende medlemmer.

Der kan være, og er i en del foreninger, andre typer af medlemmer, som eksempelvis livsvarige medlemmer eller associerede medlemmer. Et livsvarigt medlemskab etableres ved en engangsindbetaling af et medlemsbidrag, som ikke er fradragsberettiget, og som er af en substantiel størrelse, således at det reelt dækker det sædvanlige medlemsbidrag i en længere årrække. Hvor der er tale om livsvarige medlemmer, vil det formentlig være således, at disse livsvarige medlemmer hvert år kan tælles med i opgørelsen af antallet af kontingentbetalende medlemmer. Det forhold, at kontingentet er betalt på en gang, fratager ikke medlemmet karakteren af at være kontingentbetalende. Dette er dog ikke endeligt afklaret.